

TIEDOTE IHN-TAUDIN VUOKSI PERUSTETUSTA RAJOITUSVYÖHYKKEESTÄ JA TOIMINNASTA VYÖHYKKEELLÄ

Kalojen pitopaikkanne sijaitsee alueella, jossa on todettu tarttuvaa vertamuodostavan kudoksen kuoliotautilia eli IHN-tautia kaloissa. Elintarviketurvallisuusvirasto Evira on päätöksellään (_____) perustanut alueelle rajoitusvyöhykkeen, joilla noudatettavia rajoituksia on selitetty alla. Pitopaikkanne sijaitsee rajoitusvyöhykkeellä. Rajoitusvyöhyke on jaettu suoja- ja seuranta-alueeseen, joiden rajat käyvät ilmi oheisesta kartasta.

Kunnaneläinlääkäri tulee tekemään pitopaikoissa kalojen ja niitä koskevan kirjanpidon tarkastuksen. Tarvittaessa eläinlääkäri ottaa myös näytteitä.

IHN-taudille alttiit lajit: koiralohi (*Oncorhynchus keta*), hopealohi (*O. kisutch*), kirsikkalohi (*O. masou*), kirjolohi (*O. mykiss*), punalohi (*O. nerka*), kyttyrälohi (*O. rhodurus*), kuningaslohi (*O. tshawytscha*) ja lohi (*Salmo salar*)

Vektorilajit: kitasampi (*Huso huso*), venäjäsampi (*Acipenser gueldenstaedtii*), sterletti (*Acipenser ruthenus*), tähtisampi (*Acipenser stellatus*), sampi (*Acipenser sturio*), siperiansampi (*Acipenser Baerii*), marmoripaksuotsa (*Aristichthys nobilis*), kultakala (*Carassius auratus*), ruutana (*C. carassius*), karppi ja koikarppi (*Cyprinus carpio*), hopeapaksuotsa (*Hypophthalmichthys molitrix*), Leuciscus-suvun lajit (*Leuciscus* spp.), särki (*Rutilus rutilus*), sorva (*Scardinius erythrophthalmus*), suutari (*Tinca tinca*) Hammasankeriasmonni (*Clarias gariepinus*), piikkimonnit (*Ictalurus* spp.), mustapiikkimonni (*Ameiurus melas*), pilkkupiikkimonni (*Ictalurus punctatus*), Pangasius-suvun kissakalat (*Pangasius pangasius*), kuha (*Sander lucioperca*), monni (*Silurus glanis*), ruijanpallas (*Hippoglossus hippoglossus*), kampela (*Platichthys flesus*), turska (*Gadus morhua*), kolja (*Melanogrammus aeglefinus*), jokirapu (*Astacus astacus*), täplärapu (*Pacifastacus leniusculus*), punarapu (*Procambarus clarkii*)

Rajoitusvyöhykkeellä on päätöksen mukaan noudatettava seuraavia toimenpiteitä IHN-taudin leviämisen estämiseksi:

1. Vesieläimiä ja niiden sukusoluja koskeva siirtokielto

Taudille alttiiden tai vektorilajeihin kuuluvien elävien vesiviljelyeläinten sekä niiden sukusolujen kuljettaminen rajoitusvyöhykkeellä, rajoitusvyöhykkeelle tai rajoitusvyöhykkeeltä pois **on kielletty**.

Edellä mainittu kielto koskee myös taudille alttiisiin ja vektorilajeihin kuuluvien, toiseen elinympäristöön siirrettäviksi tarkoitettujen vesieläinten ja niiden sukusolujen kuljettamista (siirtoistutukset).

Muihin lajeihin kuuluvien vesiviljelyeläinten (esimerkiksi siika, nieriä, taimen tai hauki) tai niiden sukusolujen kuljettamista ei ole kielletty tai rajoitettu.

Poikkeusluvut siirtokiellosta

Aluehallintovirasto voi myöntää hakemuksesta poikkeusluvan siirtokiellosta, jos poikkeaminen ei aiheuta taudin leviämisen vaaraa, ja on kysymys seuraavista taudille alttiiden tai

vektorilajeihin kuuluvien vesiviljelyeläinten tai niiden sukusolujen kuljetuksista:

- kuljetus rajoitusvyöhykkeelle vyöhykkeen ulkopuolelta
- kuljetus rajoitusvyöhykkeen sisällä
- istutukset rajoitusvyöhykkeen sisällä
- kuljetus rajoitusvyöhykkeen ulkopuolelle suoraan teurastettavaksi ja perattavaksi, lopetettavaksi tai hävitettäväksi.

Muihin kuljetuksiin tai istutuksiin rajoitusvyöhykkeen ulkopuolelle ei ole mahdollista saada poikkeuslupaa.

2. Pitopaikassa tulee seurata vesiviljelyeläinten terveydentilaa ja kuolleisuutta, kun se on keliolosuhteiden puolesta mahdollista. Muutoksista on ilmoitettava välittömästi tämän tiedotteen alaosassa mainitulle kunnaneläinlääkärille.

3. Kuolleet vesiviljelyeläimet ja muut sivutuotteet on hävitettävä tavalla, josta ei aiheudu taudin leviämisen vaaraa, esimerkiksi hautaamalla.

4. Pitopaikoissa käyvien henkilöiden on huolehdittava suojavaatteiden käytöstä sekä varusteiden asianmukaisesta puhdistuksesta ja desinfektiosta.

Desinfointiaineena voidaan käyttää esimerkiksi Parvocide H Plus, Virkon-S tai vastaavia valmisteita. Tarvittaessa kannattaa huomioida, että valmiste tehoaa myös alhaisessa lämpötilassa (esim. Parvocide H Plus).

Varusteet voidaan myös desinfioida pitämällä pestyjä varusteita tunti kuumassa saunassa (vähintään + 70 °C). Saunan käytössä tulee huomioida paloturvallisuus.

5. Kuljetusvälineet, joita on käytetty rajoitusvyöhykkeellä sijaitsevista pitopaikoista peräisin olevien taudille alttiiden vesiviljelyeläinten tai niiden sukusolujen taikka niistä saatujen sivutuotteiden kuljetukseen, on pestävä ja desinfioidava lastin purkamisen jälkeen.

Pesu ja desinfointi tulee tehdä niin kaukana tai muuten erotettuna kalanviljelylaitoksista, perkaamoista ja luonnonvesistä, ettei tartunnan leviäminen pestyyn tai desinfioituun kalustoon tai pesuvesien myötä viljeltyihin tai luonnonvaraisiin kaloihin ole mahdollinen.

Kaikki kuljetuskaluston ja -välineistön pinnat, letkut, suojavaatteet ja kaikki välineet jotka ovat olleet kosketuksissa kalojen tai veden kanssa, tulee pestä puhtaiksi ennen desinfiointia. Pesu tulee suorittaa vähintään +60 °C vedellä ja emäksisellä pesuaineella. Pesu tulee suorittaa huolellisesti, sillä desinfiointiaineet eivät toimi likaisilla pinnoilla. Pesun jälkeen kaikki pinnat ruiskutetaan IHN-virukseen tehoavalla desinfiointiaineella (esimerkiksi Parvocide H Plus tai Virkon S) ja annetaan desinfiointiaineen vaikuttaa pakkausohjeen mukainen aika. Myös desinfointi esim. kuuman höyryn avulla on sovelias. Desinfiointiaineita käytettäessä tulee aina noudattaa annettuja käyttöturvallisuusohjeita.

6. Taudille alttiiden vesiviljelyeläinten ja niiden sukusolujen vapauttaminen luontoon on kielletty rajoitusvyöhykkeellä. Istutusten suorittamiseksi on mahdollista hakea poikkeuslupaa aluehallintovirastolta.

7. Vesiviljelyeläinten teurastaminen ja perkaaminen

Vesiviljelyeläimiä saa teurastaa ja perata pitopaikan yhteydessä olevassa perkaamossa. Jos taudille alttiita tai vektorilajeihin kuuluvia vesiviljelyeläimiä kuljetetaan pitopaikan ulkopuolella sijaitsevaan perkaamoon, vaaditaan aluehallintoviraston myöntämä poikkeuslupa.

Rajoitusvyöhykkeeltä peräisin olevia taudille alttiita tai vektorilajeihin kuuluvia vesiviljelyeläimiä saa perata ainoastaan sellaisessa perkaamossa, jolla on Eviran myöntämä terveyslupa. Perkaamisen jälkeen vesiviljelyeläimiä saa kuljettaa jatkokäsittelyyn toiseen elintarvikehuoneistoon.

Lisätietoja

Lisätietoja pitopaikassa edellytettävistä toimenpiteistä ja mahdollisesta poikkeuslupamenettelystä antaa aluehallintoviraston läänineläinlääkäri:

Kunnaneläinlääkärin nimi:

Puhelinnumero:

Lisätietoa tilanteesta ja sen kehittymisestä saa Eviran sivuilta www.evira.fi

Esimerkkejä desinfiointimenetelmistä

	Esimerkkejä kauppanimistä	Pitoisuus	Vaikutusaika
Kuuma höyry		> 100 °C	5 min
Vetyperoksidi ja peretikkahappoyhdisteet	P3 -Oxonia Aktiv, Divosan Aktiv, F 268 Airol S	2-3 %	30 min
Kaliumpersulfaatti	Hygisept, Virkon S	1-2 %	30 min
Glutaraldehydi	Parvocide H-Plus	2 %	30 min